

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

במדור הספורט דיווח ירושק (שיינע) גלור על תוצאת התיקי 2:2 בין מכבי תל-אביב ובית-ירושלים.
בשער הגיליון: אלדרימייטנה יושבר (ישבה) שדמי, מנאשמי כפריקאס.

גיליון "העולם הזה" שראהאור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, העלה בכתבת-השער שלו סדרת שאלות מיסטיטיות ומפירות, שנבעו מספקיהיו של נאשמי כפריקאס. תחת הכותרת "רצח כפריקאס" הובא הספור המלא, שהוסתר מתושבי ישראל. אודות הוועידה הראשונה בהשתתפות ישראלים וערבים, ועוד שפיקודי משרדהיו עשו כל שביכולתם כדי להמעיט בערכה. סרק נוסף בעניין שליחות המתחרת של קלמן בין בעיראק, ערב ההפיכה שם, הובא תחת הכותרת "האב רימית את בן-גוריון?"

כאנו חושך לגרש היכל-שלמה: פרק א' רמח"ל, פורנוגרפיה ותל-אביב

העם

החזית האפורה

איש השבוע היה השופט בנימין הלוי. אחרי שהפך את פסקדינו בפרשת כפריקאס למימך היסטורי, לא היסס להרים אצבע מאשימה נגד אלוף-מישנה של צה"ל ואף לרמוז לאי-הצבירה שרשרת-האשמה אינה מסתיימת אצלו. הוא דן את שמונת הנאשמים המורשעים לתקופות מאסר ארוכות מאוד.

כיושבו תחת דגל הלאום, בצריף הצבאי חסרי-החן, היה הלוי יותר משופט רגיל. הגבר המרצין, בעל העיניים הלוהטות ופני הנזיר המסתגף, הפך סמל של משהו חשוב עוד יותר: לכוחות ההגיונות הבלתי-פשרניות של הציבור הנאור. האיש שכבר עבר פעם דרך ים של השמצות שפלות, אחר פסקדינו ההיסטורי הקודם בפרשת קסטנר, גילם את המזיגה בין הגיונות ובין אומץ-לב אורחי בלתי-נרתע. הוא לא היה הגילוי היחיד של מזיגה חיונית זו.

אנשים

● יושב-ראש הציננים-הכללים וכי יום ליברלים) ח"כ **סרין ברנשטיין**: אינני חושב כי רצוי להצטרף יומם וליילה על נכונותה של מדינת-ישראל לשלום עם שכנותיה. הרבר עשוי להתפרש אצל הערבים פירוש בלתי-רצוי.

● חבר-הכנסת ממק"י **משה סנה**, בעת נאום בכנסת, אחרי שאחד מחברי-הכנסת לעג לו כי הסתמך בכרזיו על דיכוי מומחה אמריקאי. גם מומחה יכול להגיד רבר נכון?

● הבריה האחרונה של ח"כ חרות **יחנן באדר**: הוא פונה לעיתונאי ושואל: נכון שמעולם לא ביקשתי אותך לתת לי פירסומה? כאשר העיתונאי מאשר זאת, כוסף באדר, אז תפרסם את זה?

● המשורר **אברהם שלונסקי** העלה השבוע את פרסומים מימים עברו. כגלותו כי הוא נוהג להאזין לשיחות-ילדים כדי למצוא את חיוניותה של השפה העברית, סיפר שלונסקי כי פעם שמע ילד מקנטר את חברו השממון באומרו: "המלך אלימלך, אני יכול להשתולל" כשהקצין שאל "המלך אלימלך הוא כיום קרין קול ישראל אלימלך רב".

● דקות אחדות לפני צאתו את אילת, בדרכו לאפריקה, הספיק **ירידיה (ירידי)** **מנוסי** ליפול קורבן למזימת מתחזה מתוכננת של חברו **רפי (נלסון)** **אילון**. נלסון פנה לקצין הראשון של האוניה שבה עמד ירידי להפליג, והסביר לו: ירידי הוא בחור טוב, הוא חבר שלי, אבל אל תשכחו לסגור אותו לו לילה בתא, כי הוא עלול להשתולל. כשהקצין שאל לפרש התנהגותו המוזרה של ירידי, תמה נלסון: מה, לא סיפרו לך שבביל מה אתה חושב שולחים אותו לאפריקה? היותה הקצין הודה לו מאוד.

בשטחים השונים של החיים הציבוריים השמיעו השבוע אנשים הגונים את דברם, ברחבי הארץ נשמעה הרישה להעמיד לדין את אלוף-מישנה יששכר שדמי, כאשר ניסה מנגנון-החושך להטביע השבוע בים של השמצה והסתה את הפרופסור מאיר פלסנר, על התנהגותו האמיצה

שדמי לדין!

הביא אנשים שדמי (אנשים קצנים בכירים?)

כיצד חנך וגדל האיש שאמל - בלי סתייגושים

העולם הזה: 1099
תאריך: 22.10.1958

בשעת-הכושר יצאה ההומנה מידי הרבנית לולפסון, שיבוא לארץ ויחליט כאן, הקרב בין השר והרבנית עשוי להיות מישחק מרתק — כאשר כמה מאות אלפים מהווים את הקופה.

עיריית

לב נגוע חשק

הוי, אהבת נפשי! כבלים אלה / מי זה נשוא יוכל אשר תשימי / אל לב כאש בוער, נגוע חשק / כי אאהוב גם מאשר אהבתי / חיי ונפשי סלע / אותך, שולמית...

האיש שכתב שורות אלה לפני יותר ממאתיים שנה היה ר' משה חיים לוצאטו, מקובל ומשורה שנולד בפאדובה, איטליה, ומת בעכו, השבוע עמד שירייה-חשק של רמח"ל במרכז ויכוח ציבורי מיוחד במינו. השאלה: האם האיש שריכר על לב נגוע חשק? הוא קדוש?

ישים במסילת ישראלים, הוויכוח החל לפני שנתיים, כאשר מסרה עיריית תל-אביב פרס על שם רמח"ל, בסך 250 ל"י, לכמה אמני-תיאטרון, בנייהם חנה רובינא וחנה מרון, מייד פרצה ועקה מלב בחורייה-שיבות ברחביה-ארץ. כיצד ייתכן, ועוק, כי פרס הניתן לנשים, המציגות את ערוותן כפרהסיה על הכימה, ייקרא עלי-שם איש-המוסר המופלג, בעל הספר מסילת ישראלים, שהוא ספריקודש לכל הישיבות? מיברקים עפו לשני אדומי-הזקן בעיריה, הנציגים הרתיים יהודה מאיר אברמוביץ ואברהם ביארי, הם נדרשו להסיר צלם מהיכל, מהירו ללחץ על חיים לבנון, ראשי-העיריה התלוי בקולותיהם, הם לא עמלו לשווא.

השבוע מסר לבנון את פרס התיאטרון של עיריית תל-אביב להבימה, הוא שכח להזכיר שהפרס נקרא עלי-שם רמח"ל, היה זה הפרס היחיד שנשאר בעילום-שם, הרתיים הפליטו אנחה של הקלה, נרמה היה כי צלם הוסר מן ההיכל.

מקיבל פרס-הרסי? הם עשו את החשבון כלי אלכסנדר זאב בניישי, איש ועדת-הפרסים העירונית, בניישי, מותיקי הפקידים בעירייה, שניסח בשעתו את נאומי מאיר ריונגוף, רתח, על ראשו של הגבר הנמוך סמרו שערות רעמתו הבן-גוריונית הלכנה, התוצאה: ביום השישי שעבר הופיע בדבר מאמר ארוך, בחתימת אחד י ברילוי — שאיננו קיים — שיצא להוכיח כי לוצאטו המקובל היה אדם חילוני בהחלט, ובעל שירים פורנוגרפיים, הכותרת: לאן נעלם רמח"ל?

בעירייה רגשו הרוחות, אולם בניישי העמיד פנים תמימות, כאחר האומר: מה פיתאום אני? ואם רמח"ל לא התפך בקיבורו, קרוב לוודאי שגם ועדת הפרסים העירונית לא התהפך.

האידיאלי היה מכון וייצמן, שהוא אחוזת הפרטית, ואילו שריהאוצר לוי אשכול סבר כי כסום כזה לא יוקם אם יפול לירי ממשלת ישראל. המירוץ הגדול החל, שפירא, ששהה בשווייץ, ביקש להתראות עם וולפסון שם, אולם וולפסון, שרשם לפניו ששפירא שוב אינו שר אלא חבר-כנסת פשוט, סירב לקבלו, בטענה כי אינו עוסק בעסקים במהלך חופשתו. באותה שעה הבריק לוי אשכול לפינחס ספיר שהיה באירופה, ביקשו לקפוץ ללונדון, להמיס את ליבו של וולפסון.

בוועידת פירנצה, קמו במפתיע סופרים והוגי-דעות כדי להגן על מעשהו של הפרופסור, האיש ששום מיפלגה ושום עיתון לא קמו להגן עליו, יצא מנצח בדעת-הקהל, מנגנון-ההסתה נתקל בקיר אטום של דעת-הקהל ההגונה. ההגינות לכדה, כשאנה מצוידת בכלי הביצוע, אינה יכולה לחולל שינוי-ערכים מעשי. פסקדינו של הלוי לא ישא פרי מעשי, אם לא תחוקק הכנסת חוק חדש, שיגדיר בניירור היכן גבולות הפקודה החוקית, ומתי רשאי וחייב חייל להפר פקודה, נצחוננו של פלסנר לא יעזור אם

כלבים ותיאטרון

המחזה "זרוק אותו לכלבים", שבו שירת עטו של מוסינזון את הנחיותיו של בן-גוריון.

נשק מסייע, הרתיים הבינו כי עליהם להפעיל את הנשק המסייע הכבד, נשק זה נמצא בדמותה החיננית של הרבנית שרה הרצוג (י), רעיית הרב הראשי. בילדותה למדה שרה יפת-התואר בחדר ולונוני יחד עם שני ילדים יהודיים: איזיק הרצוג ואיזיק וולפסון, היא בחרה בסוף ברב, אך הסוחר המשיך להעריצה, היה ברור כי נשק זה עשוי לנצח.

תשלוט גם בוועידות הבאות חברות ראובן שילוח ושות'.

אולם עצם העובדה שקמה בארץ חזית של כוחות-האור, מורכבת מאלפי אנשים הגונים, פשוטים ואפורים, מהווה גורם ששום מנגנון שילטוני או מיפלגתי לא יוכל להתעלם ממנו.

חרומות

חלומות פו

כמו כל מיליוני יהודי בעולם, מתגעגע גם יצחק אייזיק וולפסון במעמקי ליבו לתואר אצולה ולהכרה בחברה הגבוהה של הגויים, וולפסון, בנו של חייט עני באנגליה, אירח לצורך זה שרים, ערך מסיבות, תרם למטרות צדקה, אך הוא לא הפך עריין לשר אייזיק (י).

בין שאר מעשייה-צדקה של וולפסון היה הקמת היכל שלמה בירושלים, עלי-שם אביו החייט, הוא לא הסתפק בכך, עת קנה את מיתקני חברת של בארץ וקרא את חברתו החדשה פז, הוריע שלא יציא את רוחיה מישראל, אלא יקדיש אותם לקרן חרשה לענייני תרבות ואמנות.

המירוץ הגדול, כאשר אך נודע הרבה, שקעו כמה גופים בארץ בחלומות פו, כסום גדול שכזה יכול להעניק לבעליו השפעה ציבורית גדולה, כגון שילטון על מוסדות תרבות ואמנות, האפשרות לתת פרסים ומענקים לאנשי-שלומו ולשקם כמה מנאמני המיפלגה.

הראשון שקפץ על המציאה היה הציבור הדתי, משה שפירא ורחל ורהפטיג, אפוטרופסי היכל שלמה, טענו כי יש להצמיד את הקרן לבניין זה, לעומת זאת טען מאיר וייסנאל, כי הנאמן

(*) מאוחר יותר זכה וולפסון בתואר שר.

היום: 25 שנה אחרי

מרליות ובדיחות

● מה קרה כניתיים לגיבורים אשר כיכבו במדור אנשים באוקטובר 1958? ד"ר (למישפטים) **יחנן באדר** בן 82 שוב איננו חבר-כנסת. אחרי 29 שנים (והחל בכנסת הראשונה) של התבלטות על ספלי האופוזיציה הימנית, סולק באדר בשנת 1977 ורשימת מיפלגתו, ערב עלייתה לשילטון, הערותיו, במיוחד בענייני משק וכלכלה, שבהם התמחה, ושדיו מושמעות במיבטאו הפולני הכבד, חסרות בכנסת האפורה, הוא ממשיך בהצעת ריעותיו בכתב (כמעט מדי שבוע, במעריב), יושב בכיתו הרמתי-יגני הנוגע (בשיכון הוותיקים) ואין לו בדיוק מצב-רוח לבדיחות, רק לפני כמה חודשים נזכרה צמרת הליכוד-כלום הוותיק, מינתה אותו כיו"ר מועצת-המנהלים של החברה הממשלתית למדליות ומטבעות.

● **ירידי מנוסי** כבר לא נוסע כל-כך הרבה, אם כי, כפי שקוראיו בידיעות אחרונות רואים במוסקה הטוילים השבועי תורל וכולו, הוא גם לא בדיוק יושב-בית, לעומת זאת, הוא תורם לאחרונה את חלקו במילחמת עיתונו בחינמונים, החחיל לכתוב מדור שבועי במקומונים של ידיעות (קול) תל-אביב ושאר הקולות) בשם בדיחמין לשבת.

רוגמה של הומור מנוסי: שאלה: האם יש חירמין בבתי-הקברות? תשובה: כן! ועודנה שהמתים מתרבים מיום ליום.